

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON/KANTON SREDIŠNJA BOSNA

KANTONALNI SUD U NOVOM TRAVNIKU

Broj: 49 0 P 055379 24 GŽ 2

Novi Travnik, 15.05.2024. godine

Kantonalni sud u Novom Travniku, u vijeću sastavljenom od sudaca: Senada Begović, kao predsjednika vijeća, Mirjane Grubešić i Aide Pezer-Alić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice S.D. iz I. ..., zastupana po punomoćniku Ajdinu Brčaninović, advokatu iz Sarajeva, protiv tuženog JP Ceste Federacije BiH, društvo sa ograničenom odgovornošću, Sarajevo, Ul. Terezija br. 54., zastupan po punomoćniku H.Š., zaposleniku tuženog, radi naknade štete, v.sp. 16.000,00 KM, odlučujući po žalbi tuženog izjavljenoj protiv presude Općinskog suda u Kiseljaku broj: 49 0 P 055379 22 P 2 od 18.09.2023. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 15.05.2024. godine, donio je slijedeću:

PRESUDU

Žalba tuženog se odbija kao neosnovana i potvrđuje presuda Općinskog suda u Kiseljaku broj: 49 0 P 055379 22 P 2 od 18.09.2023. godine.

Obrazloženje

Presudom prvostupanjskog suda odlučeno je kako slijedi:

- I. Obvezuje se tuženik da tužiteljici na ime naknade materijalne štete zbog umanjena tržišne vrijednosti parcele označene kao k.č. broj: 12/3 iz zk. ul. broj: 97 K.O... isplati iznos od 450,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom računajući od 23.07.2020. godine kao dana podnošenja tužbe pa do isplate, sve u roku od 30 dana.
- II. Obvezuje se tuženik da tužiteljici na ime naknade materijalne štete u vrijednosti 20 uništenih sadnica oraha isplati iznos od 1.402,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom računajući od 23.07.2020. godine kao dana podnošenja tužbe pa do isplate, sve u roku od 30 dana.
- III. Obvezuje se tuženik da ukloni izvor štete, na način što će osigurati da se oborinske vode koje prolaze kroz izgrađeni betonski propust ispod Magistralne ceste oznake M-5 Kaonik-Busovača-Kiseljak-Blažuj, ne izljevaju na parcelu u vlasništvu tužiteljice označenu kao k. č. 12/3, upisanu u ZK ul. br. 97 K.O. ..., i to na način da će iznad Magistralne ceste oznake M-5 Kaonik- Busovača-Kiseljak-Blažuj, a prije betonskog propusta, na određenom razmaku izgraditi betonske „pragove-kaskade“ sa hvatačima granja, kamenja i time smanji brzinu tečenja toka, a na betonskom propustu ugraditi rešetku za hvatanje granja i krupnih nanosa sa lovcicom, a od betonskog propusta niz

parcelu označenu kao k.č. 12/3, upisanu u ZK ul. br. 97 K.O. ... u dužini od 25 m, a uz postojeće betonske zaštitne i ogradne zidove, izgraditi betonski kanal trapeznog oblika sa pragovima-kaskadama za smanjenje padova dna kanala, radi smanjenja brzina tečenja oborinskih voda, zatim od betonskog kanala u dužini od 15 m izgraditi trapezni kanal sa betonskim zidovima i dnom od krupnog kamenog nabačaja, te na kraju kanala izgraditi upojni bunar iskopom - izmjenom tla u prečniku od 2 m i u dubinu od 2 m, tako da se u iskop ubaci kameni nabačaj različite granulacije, te da se uzdrži od budućeg uznemiravanja prava vlasništva tužiteljice na nekretninama označenim kao kao k.č. 12/3, upisanu u ZK ul. br. 97 K.O...., sve u roku od 30 dana.

IV. Obvezuje se tuženik da tužiteljici naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 3.808,65 KM, sve u roku od 30 dana, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Protiv navedene presude žalbu je pravovremeno izjavio tuženi zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se pobijana presuda ukine i predmet vrati na ponovno odlučivanje ili da se presuda preinači i odbije tužbeni zahtjev tužitelja u cijelosti jer nije dokazana odgovornost tuženog za nastalu predmetnu štetu. U žalbi ističe da je sud bez pravnog osnova i valjanog obrazloženja odbio istaknuti prigovor promašene pasivne legitimacije, da je presuda posljedica navedenih žalbenih razloga koji su međusobno povezani i uzajamno uslovljeni, a posebno onih koji se odnose na pogrešno utvrđeno činjenično stanje i pogrešnu primjenu materijalnog prava. Predmetna šteta nije nastala djelovanjem, odnosno propuštanjem djelovanja od strane tuženog odnosno upravljanja, kako to cijeni prvostupanjski sud, već je u pitanju ustaljeni tok bujičnog potoka koji u skladu sa odredbama Zakona o vodama FBiH spada u površinske vode II kategorije za koje je isključivo nadležna općina ili grad, u ovom slučaju Općina Kiseljak. Bujice su prirodni vodotoci koji mogu imati stalni ili povremeni tok, te isti ni na koji način ne spadaju u nadležnost tuženog pa samim time tuženi nije odgovoran niti ima kakve zakonske nadležnosti nad uzročnikom štete, odnosno njegovo djelovanje prema istom i narušavanje prirodnog toka istog bi bilo protivno pozitivnim propisima. Samim time, smatra da sud nije smio usvojiti tužbeni zahtjev u dijelu koji se odnosi na otklanjanje uzroka štete jer je među strankama nesporno da je prirodni vodotok uzročnik, te da tuženi nema nadležnosti da djeluje prema uzročniku. Zakonom o obligacionim odnosima je decidno propisano tko drugome prouzrokuje štetu dužan je naknaditi, ukoliko ne dokaže da je šteta nastala bez njegove krivice. Prije svega, za nastanak ovog obligacionog odnosa potrebno je postojanje štetne radnje, štete i uzročne veze. U ovom predmetu štetna radnja je izlivanje bujičnog potoka povremenog karaktera na parcelu tužitelja. Također ne postoji uzročna veza koja predstavlja opći uvjet odgovornosti jer je tuženi isticao u samom odgovoru na tužbu kako i tokom glavne rasprave, da nije izvodio nikakve radove na predmetnom potoku jer za isto nije ovlašten, što također nije ni dokazao tužitelj jer nije predstavio niti jedan materijalni dokaz koji implicira povezanost tuženog za nastalu štetu, a isto je u skladu i sa izjavom stalnog sudskog vještaka da je u pitanju prirodni tok potoka. Odbijajući sve prigovore tuženog sud je donio neprovedivu presudu dosuđujući ne samo naknadu štete tužitelju zbog izgubljenih sadnica oraha, već i iznos od 450,00KM na ime naknade štete zbog umanjenja tržišne vrijednosti parcele, što predstavlja ranije presuđenu stvar. Također sud usvaja zahtjev za otklanjanje uzroka štete dajući nalog tuženom kako i na koji način da ukloni izvor štete,

prilikom čega sud nije uzeo u obzir javna ovlaštenja koja su povjerena tužitelju i da se isti ne zasnivaju na otklanjanju izvora sa ceste čiji je upravitelj tuženi, već se nalaže izvođenje radova koji su u zakonskoj obvezi općine ili gradovi na čijoj teritoriji se potok nalazi, a sve u skladu sa gore citiranim odredbama Zakona o vodama FBiH. Tuženi nema nikakvu nadležnost nad vodenim tokovima, te ne može niti izvoditi bilo kakve radove na istim, već iste moraju voditi stručne odnosno ovlaštene službe nadležne za postupanje u toj oblasti. Slijedom navedenog, tuženi i dalje ostaje kod svojih navoda da smatra da je u pitanju bila predvidiva šteta, kao i da je tužitelj doprinio njenom nastanku, a sve temeljeći na nalazima i mišljenjem vještaka u ovom predmetu, kao i na odredbama ZOO-a. S obzirom da je tužitelj već jednom vodio parnicu po ovom osnovu i kako je utvrđeno uslijed jakih kiša dolazi do povremenog plavljenja dijela parcele, jasno je bilo kome ko postupa sa pažnjom dobrog domaćina da bilo kakva sadnja ili kultura tog zemljišta nije moguća, te da se isto treba uraditi u skladu sa pravilima struke. Naknada za umanjenje vrijednosti ne bi bila dosuđena i isplaćena da se taj dio parcele može kultivirati i koristiti kao i ostatak parcele. Dakle, tužitelj je mogao predvidjeti nastanak štete, te je sadnjom sadnica za koje sada traži naknadu materijalne štete u suštini sam potpomogao njihovom uništenju jer je znao da će doći do propadanja istih. U skladu sa članom 192. ZOO-a tužitelj je dao doprinos nastanku materijalne štete, odnosno postoji podijeljena odgovornost za nastanak iste.

Odgovor na žalbu nije podnesen.

Nakon što je ispitao presudu prvostupanjskog suda u pobijanom dijelu u granicama razloga iz žalbe, kao i po službenoj dužnosti sukladno odredbi člana 221. Zakona o parničnom postupku („Sl. novine Federacije BiH“ br. 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15), ovaj sud je odlučio kao u izreci presude iz slijedećih razloga:

Po nalaženju ovog suda, prvostupanjski sud je pravilno riješio prigovor nedostatka pasivne legitimacije tuženog pozivajući se na odredbu člana 13. Zakona o cestama Federacije BiH kojom je propisano da je u nadležnosti tuženog upravljanje, građenje, rekonstrukcija i održavanje magistralnih javnih cesta. Pri tomu, prvostupanjski sud obrazlaže da je cesta koja prolazi pored nekretnine tužiteljice magistralna cesta, da se radi se o dionici magistralne ceste Kaonik-Busovača-Gromiljak-Kiseljak-Han Ploča-Blažuj, koja je Odlukom Vlade Federacije BiH od 08.08.2007. godine razvrstana u magistralnu cestu oznake M-5. Nadalje, prvostupanjski sud je pravilno zaključio da je neosnovan i prigovor tuženog da se radi o presuđenoj stvari, jer je pravilno ocijenio da je pravomoćnom presudom istog suda broj: 49 0 P 041066 17 P od 29.11.2018. godine (koja je i izvršena), obvezan tuženi da tužiteljici naknadi štetu zbog umanjenja vrijednosti iste nekretnine uslijed slijevanja vode koja dotiče sa gornje strane magistralnog puta i ulijeva se u kanal za odvodnju ispod magistralne ceste i sa druge strane puta izliva se na nekretninu tužiteljice, dok se predmetnom tužbom potražuje naknada štete nastale nakon donošenja ranije presude, a koja se odnosi na troškove rekultivacije oštećenog zemljišta i pripreme za ponovnu poljoprivrednu uporabu, te na uništene sadnice oraha.

Prema činjeničnim utvrđenjima prvostupanjskog suda, koja su zasnovana na provedenim dokazima (fotografijama i uviđaju sa lica mjesta, nalazima i mišljenjima vještaka), na nekretnini tužiteljice vidljiva su oštećenja nastala ponovnim plavljenjem vode - većim dijelom teren je grbav, uočljive su brazde-kanali, sitniji kamen i šljunak, odnesen je obradivi sloj zemljišta, od ukupno zasađenih 20 stabala oraha zatečene su

samo dvije osušene stabljike, a u kanalu koji je od nekretnine odvojen betonskom podzidom zatečena je voda. Kod ovakvog stanja, prvostupanjski sud pravilno zaključuje da je u ovom postupku utvrđen nastanak nove štete nakon rekultivacije i poljoprivredne uporabe zemljišta, čiji uzrok je i dalje betonski propust-kanal, jer zbog njegove neadekvatne izgradnje dolazi do nekontroliranog razlijevanja vode po nekretnini tužiteljice prilikom naglog topljenja snijega, intenzivnijih i dugotrajnih kiša, te zbog sječe šuma i pretvaranja zemljišnih površina u građevinske. Kako je predmetni propust-kanal u funkciji propuštanja vode da bi se osigurao nesmetan i siguran promet na cesti, to je tuženi kao upravitelj magistralnih javnih cesta, u čijoj nadležnosti je i građenje, rekonstrukcija i održavanje cesta, isključivo odgovoran za ponovnu štetu koju tužiteljica trpi na svojoj nekretnini, jer je tuženi bio dužan da otkloniti uzrok štete, kako je to pravilno zaključio prvostupanjski sud. Sljedstveno tomu, prvostupanjski sud je donio pravilnu odluku kojom je usvojen i slijedeći tužbeni zahtjev tužiteljice koji je usmjeren upravo na otklanjanje uzroka štete na način kojim bi se osiguralo da se voda koja prolazi kroz izgrađeni propust-kanal ispod magistralne ceste, ne izlijeva na nekretninu tužiteljice. Ovakva odluka suda je zasnovana na nalazu i mišljenju vještaka građevinske struke-podoblast hitrotehnike i okolišnog inženjerstva i sukladna je odredbama člana 156. stav 1. i 2. Zakona o obveznim odnosima kojim je u bitnom propisano da svako može zahtijevati od drugoga da ukloni izvor opasnosti od koga prijeti znatnija šteta njemu ili neodređenom broju lica, te da će sud na zahtjev zainteresiranog lica narediti da se poduzmu odgovarajuće mjere za sprječavanje nastanka štete ili uznemiravanja ili da se otkolni izvor opasnosti na trošak držatelja izvora opasnosti ako ovaj to sam ne učini. Na pravilnost ovakve odluke upućuje i odredba člana 88. Zakona o cestama Federacije BiH kojom je predviđeno prikupljanje financijskih sredstava za financiranje potreba na javnim cestama u skladu sa Strategijom razvoja i održavanja cesta (član 22.), Srednjoročnim programom održavanja i zaštite i programom rekonstrukcije, izgradnje i obnove javnih cesta (član 24.), te godišnim planom i programom održavanja i zaštite javnih cesta (član 28).

Kako su žalbeni navodi neosnovani, a nisu učinjene ni povrede procesne prirode, ovaj sud je primjenom odredbe člana 226. Zakona o parničnom postupku odbio žalbu tuženog kao neosnovanu i potvrdio presudu prvostupanjskog suda.

Predsjednik vijeća
Senad Begović